

Uchwała Nr 4200/II/59/2021

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 18 marca 2021 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Porąbka kredytu długoterminowego w kwocie 3.100.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z uwagami** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Porąbka** kredytu długoterminowego w kwocie 3.100.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty kredytu przez Gminę Porąbka została wydana na wniosek Wójta Gminy Porąbka Nr FN.3022.2.2021.BC z dnia 3 marca 2021 roku w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia kredytu jest zarządzenie Wójta Gminy Porąbka Nr 47/2021/SK z dnia 2 marca 2021 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu. Zarządzenie zostało wydane na podstawie upoważnienia zawartego w § 9 ust. 1 pkt 2 i 3 uchwały Rady Gminy Porąbka

Nr XXII/218/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Porąbka na 2021 rok. Zgodnie z zarządzeniem kredyt w kwocie 3.100.000 zł zostanie zaciągnięty z przeznaczeniem na:

- - sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Porąbka w 2021 roku – 768.500 zł,
- - spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 2.331.500 zł.

Kredyt będzie spłacany w latach od 2022 do 2031 z dochodów własnych Gminy, wg harmonogramu załączonego do wniosku Wójta Gminy:

- w 2022 roku – 100.000,00 zł
- w 2023 rok – 300.000,00 zł
- w latach 2024-2030 po 340.000,00 zł rocznie,
- 2031 rok – 320.000,00 zł.

Zabezpieczeniem spłaty kredytu będzie weksel *in blanco* wraz z deklaracją wekslową wystawiony na rzecz kredytodawcy.

Opinia o możliwości spłaty kredytu została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Porąbka, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2021 rok, po zmianach zakłada:

- dochody ogółem	w kwocie	79.584.156,84 zł,
- przychody ogółem	w kwocie	4.379.690,84 zł,

w tym z tytułu:

- <i>wnioskowanego kredytu</i>	<i>w kwocie</i>	<i>3.100.000,00 zł,</i>
- <i>zaciąganych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>429.000,00 zł,</i>
- <i>wolnych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>325.500,00 zł,</i>
- <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach</i>		

w kwocie 525.190,84 zł,

- wydatki ogółem	w kwocie	81.312.847,68 zł,
- rozchody ogółem	w kwocie	2.651.000,00 zł,

w tym z tytułu:

- *splata pożyczek i kredytów* w kwocie 2.651.000,00 zł.

Uchwała budżetowa Gminy Porąbka podjęta na 2021 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) określa limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 2.331.500,00 zł oraz na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w kwocie 1.158.500,00 zł. Zaciągane zobowiązanie wyczerpuje ustalone limity.

Budżet na 2021 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Uchwalona wieloletnia prognoza finansowa wraz z jej zmianami przewiduje również zachowanie od 2022 roku zasady, według której planowane wydatki bieżące nie są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 powyższej ustawy.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Porąbka jest uchwała Rady Gminy Porąbka Nr XXII/217/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Porąbka na lata 2021-2031 wraz z jej zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat oraz koszty obsługi pożyczek i kredytów zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanych do zaciągnięcia, w tym kredytu, którego dotyczy niniejsza opinia. Znajduje to odzwierciedlenie w planowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w planowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych rodzajów zobowiązań.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu, przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2021-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące - do

dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszych dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. Z kolei począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące - do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszych dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.) oraz art. 79 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2400).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Porąbka wynika, że w latach 2021-2031, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata kredytu wraz z odsetkami – zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące – nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie wynoszą:

- w roku 2021 – 5,74%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,34%,
- w roku 2022 – 5,63%, przy dopuszczalnym wskaźniku 6,96%,
- w roku 2023 – 5,01%, przy dopuszczalnym wskaźniku 6,49%,
- w roku 2024 – 4,17%, przy dopuszczalnym wskaźniku 7,18%,
- w roku 2025 – 3,57%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,41%,
- w roku 2026 – 2,92%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,18%,
- w roku 2027 – 1,81%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,32%,
- w roku 2028 – 1,62%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,64%,
- w roku 2029 – 1,55%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,46%,
- w roku 2030 – 1,40%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,61%,
- w roku 2031 – 0,36%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,63%.

Skład Orzekający zwraca uwagę na prognozowane tendencje w wieloletniej prognozie finansowej dochodów bieżących i wydatków bieżących. Dochody bieżące w 2022 roku rosną o 3,9% w stosunku do roku bieżącego, co jest znacznie powyżej wskaźnika makroekonomicznego CPI

(dynamika średnioroczna cen towarów i usług konsumpcyjnych) ogłoszonego przez Ministerstwo Finansów w dokumencie pn. „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw dla cen towarów i usług konsumpcyjnych”. Natomiast wydatki bieżące w wieloletniej prognozie finansowej prognozuje się na bardzo oszczędnym poziomie w stosunku do wskazanych przez Ministerstwo Finansów. Wzrost wydatków bieżących w 2022 roku wynosi zaledwie 0,22% w stosunku do roku bieżącego i w kolejnych czterech latach nie przekracza 1,70% do roku poprzedzającego. Powyższe wpływa na znaczny wzrost prognozowanej nadwyżki operacyjnej w 2022 roku w stosunku do roku bieżącego z kwoty 1.331.278,31 zł do kwoty 4.132.132,23 zł, który budzi obawy co do możliwości faktycznego jej osiągnięcia na tak wysokim poziomie. **W ocenie Składu obawy budzi ponadto sukcesywnie rosnący poziom zadłużenia Gminy, tj. od kwoty 10.449.800,00 zł w 2017 roku do planowanej na koniec 2021 roku kwoty 14.596.871,06 zł.** Niepokojące jest również w ocenie Składu od kilku lat planowanie i zaciąganie długu na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek, tzw. „rolowanie zadłużenia”, czyli brak finansowania spłaty zaciągniętego długu z własnych środków. Te okoliczności mogą się przełożyć niekorzystnie na możliwość spłaty zaciąganego zobowiązania.

Planowana w 2021 roku łączna kwota długu Gminy aktualnie stanowi 18,3% jego planowanych dochodów budżetowych, jednak w obecnej sytuacji Skład zwraca uwagę na trudne do przewidzenia skutki społeczno-gospodarcze epidemii COVID-19 i wskazuje na konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania długiem jednostki samorządu terytorialnego, gdyż planowane do zaciągnięcia zobowiązania nie powinny zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCA

**II Składu Orzekającego
Członek Kolegium**

Bernadeta Dziedziak